

Beelddenken, gave of last?

Als jouw kind in plaatjes denkt

De meerderheid van de kinderen maakt rond het 3de jaar de omslag van denken in plaatjes naar denken in woorden. 5% blijft beelddenker. En dat heeft vaak nadelige consequenties voor hun schoolcarrière.

Een interview met Helen Kooistra, deskundige op het gebied van beelddenken. Zij reikt kinderen die visueel denken een methode aan om toch goed mee te komen in het talig ingerichte onderwijs.

Beelddenkers denken in plaatjes en filmpjes

“Ieder kind wordt als beelddenker geboren, dat wil zeggen dat je in beelden of plaatjes denkt. Bijvoorbeeld, als een beelddenker aan een boom denkt dan ziet hij de boom daadwerkelijk voor zich; de stam, de takken, de bladeren. Misschien heeft hij zelfs een specifieke boom in gedachten zoals een berk of een populier of een speciale boom op een bepaalde plek: ‘mijn eigen boom’. Een talige denker heeft geen plaatje in zijn hoofd maar ziet vooral de letters: B-O-O-M. Hij denkt abstract.” Aldus Helen Kooistra. “Rond het 3-de, 4-de jaar, als een kind meer en meer gaat praten, vindt er een omslag plaats en gaan de meeste kinderen in woorden denken en raakt het beelddenken op de achtergrond. Zo’n 5% blijft echter in plaatsjes, filmpjes of gebeurtenissen denken. Op de basisschool kunnen deze kinderen leerproblemen krijgen omdat in het onderwijs de leerstof talig wordt aangeboden.”

Je kunt er eenvoudig zelf achter komen of je je kind als beelddenker herkent, er zijn verschillende sites (bijvoorbeeld www.ikdenkanders.nl) met hierop vragenlijsten en kenmerken. Er zijn ook enkele gespecialiseerde bureaus waar je je kind kunt laten onderzoeken.

Beelddenkers hebben een sterk ontwikkelde rechter hersenhelft.

Helen: “Een visueel denker gebruikt het liefst zijn rechter hersenhelft. Dit betekent onder meer dat zij op een andere manier omgaan met de wereld; zij beleven de wereld, gaan helemaal op in hun omgeving. Een boom bijvoorbeeld, wordt niet alleen aan alle kanten bekeken maar moet ook aangeraakt worden. Alle indrukken die zij opdoen komen ongefilterd binnen, met als nadeel dat zij vaak het overzicht verliezen.

Een andere gave van beelddenkers is een goed ruimtelijk inzicht. Zij ‘kijken’ driedimensionaal en kunnen zodoende in hun hoofd een object van alle kanten bekijken. Hierdoor zien zij vaak oplossingen die anderen niet kunnen bedenken of begrijpen. Beelddenkers denken vanuit een totaalbeeld en denken heel snel (32 beelden per seconde). Zo bedenken zij, schijnbaar vanuit het niets, oplossingen voor problemen. Als iemand vraagt hoe zij tot een oplossing gekomen zijn dan kan een beelddenker dat meestal niet uitleggen. Dit leidt (vaak) tot onbegrip.

Ander eigenschappen van een sterk ontwikkelde rechter hersenhelft zijn onder meer een sterk gevoel voor ritme, beelddenkers kunnen goed een muziekinstrument bespelen. Ook hebben ze een sterke verbeelding, zij denken vaak buiten de gebaande paden; dagdromen, zij hebben een levendige fantasie. Beelddenkers vind je vaak terug in creatieve beroepen zoals architect, tekstschrijver, muzikant of kunstenaar.

De linker hersenhelft is bij visueel ingestelde mensen vaak minder goed ontwikkeld. Een beelddenker ziet dan ook geen details, is niet analytisch, en is minder goed in plannen en organiseren. Ook reageert een beelddenker primair, een behoefte moet nu en wel direct bevredigd worden. Geduld uitoefenen kent hij niet.”

Onderwijs is talig ingericht en sluit niet aan op de visuele denker

Het lesmateriaal op school is vaak talig en wordt daarom niet goed onthouden en begrepen door beelddenkers. Met als gevolg dat zij een leerachterstand oplopen of als dyslectisch worden aangemerkt. Beelddenkers hebben moeite met stapsgewijs leren en langdurig concentreren. Ook ondervinden ze problemen op het gebied van taal, rekenen en planning en organisatie.

Helen aan het werk

Hapklare brokjes, liever niet!

“Op school wordt de leerstof vaak in kleine stukjes aangeboden.” legt Helen uit. “Bijvoorbeeld: je moet eerst de topografie van Nederland leren of van Noord-Holland. Voor een beelddenker is dat verwarrend, want hij denkt vanuit het totaal. Beter is dan ook als een juf of meester eerst een kaart van de wereld laat zien, Nederland aanwijst en dan uitlegt dat er heel veel landen in de wereld zijn maar dat we ons nu eerst concentreren op Nederland.”

Eigen verhalen fantaseren

Stel dat de juf in de klas een verhaal begint te vertellen over een schaap dat in de wei loopt. Een visueel ingesteld kind gaat als vanzelf een eigen verhaal erbij fantaseren, van lammetjes die rond het moederschaap dartelen tot schapen scheren. Ondertussen mist het kind de rest van het verhaal of een mogelijke instructie voor een taak. “In de training ‘Ik leer anders’ leer ik de kinderen om de informatie en kennis in het hoofd beter te ordenen, zo vinden zij het makkelijk terug en kunnen het beter gebruiken. Door informatie een plek te geven kunnen kinderen zich ook beter concentreren op de gestelde taak.”

In plaats van muis zei hij rat!

Visueel ingestelde kinderen hebben zowel problemen met letters, als met spellen en lezen. Omdat ze driedimensionaal denken spiegelen ze de letters en zo zien zij geen verschil tussen bijvoorbeeld de letter d, p of b. Woorden waar zij geen voorstelling van kunnen maken zoals de lidwoorden de, het of een, worden overgeslagen tijdens het lezen. Ook doen ze aan radend lezen. Helen illustreert: “Een mooi voorbeeld is mijn eigen zoon Joris. We waren samen aan het lezen en in het boek stond muis. Hij begon het woord al op te noemen....mmmmmm, maar plotseling zei hij ‘rat’! In zijn hoofd had hij het plaatje van een rat en dus zei hij dat woord!”

Tafels uit het hoofd leren is moeilijk

Rekenen is vaak moeilijk omdat cijfers worden omgedraaid, dan wordt 25 opeens 52 in een schrift. Ook is automatiseren (snel gebruiken van de parate kennis) een probleem. Vooral optellen en aftrekken over het 10-tal en tafels zijn lastig. Beelddenkers zien rekenen soms ook als leuke puzzel.

Visualiseer de tijd

“Beelddenkers hebben geen goed tijdsbewustzijn. Hun interne klok loopt vaak sneller of juist langzamer dan die van de buitenwereld. Ze vergeten afspraken of plannen te weinig tijd in voor een bepaalde taak. Ook klokkijken is moeilijk. Dit leren kinderen tijdens de training. Een oplossing om beter te plannen en organiseren is een planbord. De tijd wordt dan gevisualiseerd!”

Helen Kooistra

Helen Kooistra is gecertificeerd coach ‘Ik leer anders’. Zij geeft een training die uitgaat van de capaciteiten van kinderen die beelddenken en leert hen om talige leerstof om te zetten naar hun eigen visuele systeem van informatie verwerken. De training is voor het kind en een ouder. Na 4 bijeenkomsten is een ouder zelf in staat om met zijn/haar kind verder te werken.

Meer weten?

Website: www.visueelleren.nl

Email: helen@visueelleren.nl